

eL-Hortobágyi - Barokritis 2016

- fragment of a Cd Liner text -

Köszönöm *Barokritis* hallgatásod . 1984-ben még nem volt erre technika, úgyhogy megvártam ezüstévek aranyló alkonyát, hogy ne csak kottában hanem hangképben is megszólaljon. Viszont közben összeomlott a bézs színű jövőkép és multikulti, megvalósult a nyállal és takonnyal telített zombi "világzene", ahol újrakolonizálták a tradicionális magaskultúrák tereit, hogy azok habcsók hangszinként feltűnjenek a fehérember lehülyített 4/4-es loopjainak utoljára megvalósuló "köznyelvében", miközben minden másként gondolkodó struktúrát - olykor eredeti képviselőik hathatós segítségével - kiírtottak a piaci megfelelés érdekében. Is.

Európában az utolsó kb 1750-ben, míg Indiában 1960-körül lehanyatló közös gyökerű, de más és más csomagolású zenei köznyelv közös "*source kódján*" alapuló magaskulturális zenei nyelv utólagos "összehallása" történik, egy magánmitológikus, de ma már technikailag is demonstrálható formában. A való világban - pedig a legtermészetesebb összefüggés felismerése indokolná ezt - ez már soha nem fog megvalósulni, ezért is marad ez is deviancia az új globális *übergeil* "temperált" zombivilágzenében. Így amikor a barokkal, Európában 1750 körül eltűnik a zenélés speciális improvizatív köznyelve s majd Indiában 1920 körül lehanyatlik a klasszikus zene hasonló magaskulturális gyakorlata, így veszett el az egyetlen közös nevező Kelet és Nyugat között.

A probléma a következő.

A tanganyikai vagy a jávai ugye nem jött gregorián éneket tanulmányozni, hanem a fehér ember ment el, hogy megfigyelje, mit is kopog az a fekete ember azon a dobon vagy mit csépelnek a gamelán zenekar tagjai. Egyébként ez pusztán a gazdasági expanzió okán, csupán melléktermékként történt meg. Ugyan a számítások szerint a *Kelet-Indiai Társaság* 1600-as alapítása és 1947 között körülbelül 30 millió bangladesi halt meg az angol ipar következtében, de már 1794-ben *Sir William Jones* tollából olvashattunk az indiai zenéről.

Ebben a folyamatban az a különös, hogy van egy bevezető szakasz - mint annak idején Goethéék *Sturm und Drang* irodalmi-szellemi forradalma -, ahol még hozzáférsz bizonyos dolgokhoz, és van a kimenő szakasz, amit pillanatnyilag most élünk. Ez utóbbi szakasz mintegy harminc-ötven év alatt zajlik le, és ily módon megvalósul az a sivár igazság: ezekből a kultúrákból csak az marad fenn amit a fehér ember megért.

Olyan keveset tudtunk átvenni és megérteni ezekből a kiháló kultúrákból, hogy fel sem tudjuk fogni, mi az ami elveszett.

Az újrakezdésre viszont az a felismerés vezetett, hogy a globalizáció küszöbén

meghasadt a történelem valósága - ez nem gyakran esik meg - s kaptunk egy történelmi lehetőséget a világban egyidejűleg létező és létezett zenei nyelvek összehasonlítására és megértésére a megváltozott gondolkodás és a modern technika segítségével. Ez a lehetőség nem csak a zenére volt érvényes. Még az úgynevezett posztmodern, általam *apo-kapitalista* fogyasztói kasztrendszernek tartott struktúra beállta előtt, mielőtt a múlt szivárványos visszfényének vélt tradicionális kultúrák kihaltak volna és egy deformált, kasztosodó nyugati világ épült volna fel: a hatvanas évek utolsó pszichedelikus löketeként volt egy időszak, amikor megszülethetett volna az európai zenekultúrához méltó nagy összehasonlító zenei szintézis-elmélet, a fizikai tudományok *Univerzális Elmélet* kereséséhez hasonlóan. Volt huszonöt-harminc év erre. Soha többet. Előtte a feudális tradicionális kultúrák öntörvényű, átjárhatatlan világa és a polgári társadalom bornirt európacentrikus világképe, utána az előbbiek pusztulását követően az új-globális multikultúra ugyanolyan átjárhatatlan homogén, konform-szűk világa. Ezen a küszöbön, ebben a történelmi menetben bukkant fel először és utoljára ennek az egyébként a létező valóságnak ellentmondó és csak lehetőségében valóságos szintézisnek az esélye.

Senki nem vette észre.

(Hortobágyinak Látszó 2016

www.guo.hu és a "Vári Kutya & Cicák" honlap levelező tagja.)